

Vzdělávání: Rovnoprávně povolání - Průvodce individuálním studiem 1. lekce

Vzdělávání

1.

**Biblický kurz
Rovnoprávně povolání**

Vzdělávání

Rovnoprávně povolání Průvodce individuálním studiem 1. lekce

Baptist Women in Ministry a *Cooperative Baptist Fellowship* představily nový vzdělávací program, který má našim sborům poskytnout a formulovat biblický a teologický základ pro přijetí a uznání povolání žen ke kazatelské službě a do vedení sboru, a pěstovat kulturu, která plněji vítá jejich vedení.

Výukový program byl inspirován zprávou BWIM z roku 2022 „*State of Women in Baptist Life Report*“ ([Ženy ve službě čelí každodennímu ponižování, které se sčítá 1.](#)), která zjistila, že baptistické ženy ve službě se stále cítí blokovány, znevažovány a ignorovány ve svých povoláních, protože jsou ženami – a to i ve sborech, které se hlásí k otevřenosti vůči vedení žen.

Vzdělávací program *Rovnoprávně povolání (Equally Called)* je rozdělen do čtyř kurzů:

- Průvodce individuálním studiem
- Kurz pro dospělé
- Kurz pro mládež
- Kurz pro děti

Nejprve vám předkládáme lekce z *Průvodce individuálním studiem*, které vám umožní individuální studium a posléze vést ve svém sboru vzdělávací skupinky dospělých, mládeže nebo dětí na téma rovnoprávně povolání žen ke kazatelské službě.

Význam vedoucí úlohy žen v církvi

Rovnoprávně povolane

Celebrating Women's
Leadership in the Church

**EQUALLY
CALLED**

**PRŮVODCE
INDIVIDUÁLNÍM
STUDIEM**

www.cbf.net/equallycalled

LEKCE 1

Stvoření a pád

PÍSMO SVATÉ

Genesis 1:26-2:4a, 2:4b-25 a 3:1-23

Příběh stvoření - Boží pojmenování vesmíru a Boží vdechnutí života prvním lidem - je dost možná prvním příběhem, který jsme kdy o Bohu slyšeli. Už jako děti jsme mohli poznat svět, ve kterém žijeme, a pocítit jeho požehnání pokaždé, když Bůh řekl: „Je to dobré.“ Všichni jsme se snažili poznat, jak je to dobré. Naučili jsme se, že Bůh stvořil nebesa a zemi a všechny pojmenované i nepojmenované bytosti, a to napříč časem a místem až k nám, tady a teď.

Ale. (Vždycky je tu nějaké „ale“.) I děti chápou činy a důsledky. Přišel záludný had. Dva lidé byli pokoušeni, aby jedli ze zakázaného stromu. Rozhodli se vzbouřit proti Božímu plánu, který je pro ně nejlepší. Ti dva lidé pak museli žít s následky této volby. Bůh je donutil opustit krásnou zahradu a

dobrota Božího stvoření začala chátrat.

To znamená, že svět už není takový, jak ho Bůh zamýšlel; místo toho žijeme s narušenými vztahy se Stvořitelem, s narušenými vztahy se stvořením a s narušenými vztahy s lidmi. Boží uspořádaný svět se stal neuspořádaným. Toto neuspořádané stvoření se v dějinách projevuje mnoha způsoby, ale jedním z jeho dominantních lidských projevů je něco, čemu říkáme patriarchát.

Přehrajte si následující [video na YouTube](#) a položte si otázky k zamyšlení:

1. Co je to patriarchát a jak ovlivnil životy žen?
2. Ve videu matka říká dívce, že ačkoli jsme dosáhli pokroku, musíme se i nadále ptát, co v naší společnosti nefunguje, pokud jde o svobodu a práva žen. Co podle vás nefunguje dobře, pokud jde o zkušenosti žen v naší společnosti?

K BOŽÍMU OBRAZU

Patriarchát stále omezuje přínos žen pro společnost a způsobuje utrpení dívek a žen na celém světě. Věřte tomu nebo ne, ale i církve se mohou podílet na patriarchátu a podporovat ho, aniž by si to uvědomovaly. Jedna z křesťanských teologií, která podporuje patriarchální struktury a praktiky, se nazývá komplementarismus.

Komplementaristé věří, že Bůh stvořil muže a ženy pro různé role v rodině a společnosti. Tvrdí, že muži by měli být vůdčími osobnostmi v náboženském a rodinném prostředí a ženy by měly plnit pouze pomocné role.

Na podporu těchto názorů komplementaristé přijímají patriarchální výklad 1. Mojžíšovy 1-3, který je hluboce zakořeněn v americkém křesťanství. Podívejme se na tyto pasáže Genesis v jejich historickém a literárním kontextu, abychom lépe pochopili, co říkají o mužích a ženách a jejich odpovědnosti ve světě.

1. kniha Mojžíšova je biblickými badateli obecně považována za text z doby, kdy izraelský lid žil ve vyhnanství pod babylonským útlakem, tedy asi z 6. století před naším letopočtem. Mnozí badatelé se domnívají, že tyto verše svou poetickou formou a opakováním mohly být dokonce liturgickým textem, který lid používal při bohoslužbách.

I ve vyhnanství věřili v Boha, kterému záleží na tom, aby povolal k životu každý aspekt stvoření a dal mu smysl. Dokonce i ve vyhnanství se mohli připojit k refrénu: „A Bůh viděl, že je to dobré“.

Boží účelné stvoření zahrnuje i *adama*. Toto hebrejské slovo je jak obecné, tak konkrétní. V Genesis 1,26-27 je obecné: Bůh říká: „Učiňme lidstvo k našemu obrazu, podle naší podoby.“ V tomto případě se jedná o *adama*. Bůh pak podle tohoto plánu jedná a stvoří „lidi ke svému obrazu, k obrazu Božímu je stvořil, muže a ženu je stvořil“. Tam, kde NRSV překládá „lidstvo“, se jedná o slovo *adam*, tedy ještě ne o vlastní jméno člověka s velkým písmenem. Oba lidé jsou stvořeni společně, jedním slovem od Boha.

Hebrejskému lidu bylo zakázáno vytvářet Boží obrazy (Ex 20,4). Místo toho je od prvního okamžiku stvoření *adama*, „muže a ženy“, Bůh Izraelitů „zobrazován“ v samotných lidech. Boží stvoření člověka je ohromujícím projevem Boží sebereflexe. Na starověkém Blízkém východě lidé chápali krále jako odraz a zástupce bohů. Boží lid – *adam* – nejsou mocní králové, ale obyčejní lidé, a to nejen muž, ale i

žena.

Bůh vyslovuje záměr, že lidstvo jako takové, nikoli jedna královská třída a jedno konkrétní pohlaví, je „k našemu obrazu“.

Bůh *adama* povolává k bytí, pojmenovává ho a žehná mu s určitým záměrem. Bůh se s nimi dokonce dělí o svou vlastní moc a pověřuje je, aby se starali o vše, co Bůh stvořil, a aby „byli plodní“ (Gn 1,28), jako byl Bůh plodný při stvoření.

Bůh povolává *adama* k životu a žehná mu - nikoliv ho zatěžuje - odpovědností. Bůh neurčuje říši, mocenskou strukturu, nebo dokonce patriarchát; spíše v Božím sebedarování Bůh povolává *adama*, aby se společně podíleli na Boží vlastní péči o stvoření.

JEDNOTA, NE HIERARCHIE

Vědci se domnívají, že příběh, který začíná v Genesis 2,4, předchází poetičtějšímu vyprávění v 1. kapitole. V tomto vyprávění je člověk stvořen jako první, když Bůh nabere trochu hlíny a „z prachu země utvoří člověka“ a pak mu vdechne „do chřípí dech života“ (Gn 2,7). Slovo *adam* je zde konkrétní: tento jediný člověk je *adam*.

Bůh ustanovuje *Adama* správcem zahrady (v. 15) a vede ho na prohlídku země, za kterou je zodpovědný. Pak si Bůh uvědomí, že *Adamova* osamělá existence není dobrá (v. 18), a tak Bůh stvoří skupinu dalších tvorů, kteří, jak se ukáže, nejsou pro člověka vhodnými partnery (v. 20).

Nakonec Bůh vezme z *Adamova* boku a stvoří ženu, zatímco *Adam* spí (v. 21). V tomto vyprávění, když se *Adam* probudí, vymyslí nový slovník a nazývá ji ženou, *ishshah*, a sebe mužem, *ish* (v. 23). V Genesis 3,20 jí dá vlastní jméno *Eva*.

Komplementaristé (a další) vykládají pořadí a akty stvoření v Gn 2 tak, že naznačují Bohem určenou mocenskou strukturu, kde je žena podřízena muži, protože byla stvořena po něm, je nazývána jeho „pomocnicí“ (v. 18), je stvořena z jeho těla a je jím pojmenována.

Jiné biblické texty mohou nabídnout pohled na všechny tyto předobrazy. V 1. knize Mojžíšově je *adam* posledním a nejvyšším Božím stvořením; pokud stejná logika platí i pro 2. knihu Mojžíšovu, pak toto postavení zaujímá i žena. Označení „pomocník“ neznamena podřízenou roli; žalmista i prorok Izajáš označují Boha za pomocníka (Ž 121,1-2; Iz 41,10). Pojmenování je aktem uznání, nikoliv moci; v Gn 16,13 *Hagar* (žena!) pojmenovává tak Boha. *Terence Fretheim* poznamenává, že „kost z mých kostí a tělo z mého těla“ je „fráze, která upřesňuje příbuzenství“, jako v Gn 29,14 a 2 Sam 19,12-13 (*Fretheim*, 353). Bůh stvořil ženu z *Adamova* masa a kostí není znakem podřízenosti, ale jedinečnosti; jsou doslova „jedno tělo“ (v. 24). Jejich vztah je Bohem zamýšlená jednota, nikoli hierarchie moci, postavení nebo rolí.

BOŽÍ ZAHRADA VZÁJEMNOSTI

Komplementaristé také odvozují podřízenost žen od „pádu“ lidí z *Edenu* v Genesis 3. Viní *Evu* z toho, že se nechala oklamat a podvést, nebo předpokládají, že Boží trest nastavuje trvalý nový vzor lidské hierarchie. Stojí za zmínku, že *Eva* ještě nebyla stvořena, když Bůh *Adamovi* zakázal jíst ze stromu poznání (Gn 2,16-17). V hebrejštině je „ty“ ve slově „nesmíš“ (Gn 2,17) v jednotném čísle; v té době byl jediným „ty“ v okolí *Adam*. Žena dostala zákaz z druhé ruky, ale vzala si ho k srdci; v Gn 3,2 je její řeč v množném čísle.

Tradice staví ženu do role svůdkyně, která pokouší svého muže, aby snědl zakázané ovoce; ve skutečnosti se však muž a žena na této zkušenosti podílejí stejně jako na všem. Lidé se také podílejí

na prožitku první hanby na světě. Svou nyní šokující nahotu schovávají za fíkové listy (Gn 3,7), poté schovají svůj nový listový šatník (Gn 3,10), aby se Bůh nedozvěděl, co vyváděli.

Adam obviňuje ženu, a dokonce obviňuje i Boha, že mu ženu vůbec dal (Gn 3,12); ale Adamův zoufalý pokus přenést odpovědnost a oddělit sebe od ní nefunguje. Když je vše odhaleno, Bůh v poetické pasáži vyloží paralelní důsledky jejich volby (Gn 3,14-19). Jsou jedno tělo (Gn 2,24) a Bůh ví, že jsou v tom společně. Stále mají pečovat o zemi (Gn 2,15) a být plodní a množit se (Gn 1,28), ale nyní budou tyto povinnosti zatěžující, ne jen požehnané. Jejich volba ovlivní všechny oblasti jejich života, včetně jejich vzájemného vztahu.

Věta z tohoto oddílu, která bývá středem pozornosti moderních vykladačů (a často bývá nesprávně vykládána a aplikována), je výrok o ženě: „...*tvá touha bude patřit tvému muži a on bude vládnout nad tebou*“ (Gn 3,16). Tento verš, pokud se na něj pohlíží jako na příkaz, ospravedlňoval a podněcoval hierarchické zneužívání v mnoha společenstvích. Měli bychom jej považovat méně za příkaz nebo kletbu (jak jej často nazýváme), ale spíše za proroctví patriarchální struktury, která bude lidstvo sužovat až do dnešních dnů.

Neuspořádanost Božího dobrého a jednotného světa tedy vede k patriarchátu a hierarchii. To však není Božím záměrem pro stvoření.

Walter Brueggemann říká: „*V Boží zahradě, jak si ji Bůh přeje, panuje vzájemnost a rovnost. V Boží zahradě, která je nyní prostoupena nedůvěrou, panuje kontrola a narušení. Toto narušení však není ani na okamžik přijímáno jako vůle Zahradníka.*“ (Brueggemann, 51).

Zahradníková vůle je milost. Bůh nenechává lidi trást se ve fíkovém listí, ale vytváří jim teplý, měkký oděv z kůže. Musí opustit zahradu a nakonec se „v prach vrátí“ (Gn 3,19b), ale Bůh je neopouští.

Zbytek velkolepého biblického příběhu znovu a znovu popisuje, jak „Bůh přijímá milostivý, bezpodmínečný závazek zůstat se světem, ať se děje, co se děje v důsledku lidské hříšnosti“ (Fretheim, 337). Jestliže Bůh vykoupí lidstvo z prokletí smrti (1 Kor 15,55- 57), pak snad ani prokletí patriarchátu není posledním slovem.

SOUČASNOST

Příběhy o stvoření jsou výchozím bodem pro předpoklady a domněnky o Božích požadavcích vůči ženám - a o hierarchii mužů nad ženami -, které se táhnou celými církevními dějinami. Témata z Edenu byla vykládána optikou lidské kultury namísto svatého společenství a někdy jsou poučení ze zahrady prostě záměrně špatně vykládána.

Tyto výklady po staletí podporovaly patriarchální mocenské struktury, a to jak v církvi, tak mimo ni.

Zpráva [2021 State of Women in Baptist Life \(SWBL\)](#) podrobně popisuje některé ze způsobů, jak zděděné struktury nadále brání ženám zapojit se jako plnohodnotní partneři do Božího díla ve světě.

Ačkoli baptisté spojení s CBF tvrdí, že jsou egalitářští (na rozdíl od komplementárnímu) a podporují výklad knihy Genesis, který uznává intimní vzájemnost mužů a žen, mnoho respondentů průzkumu SWBL uvedlo, že jejich služební prostředí ne vždy přistupuje k mužům a ženám jako k rovnocenným. Existují příklady, kdy jsou ženy ve srovnání s muži přímo podceňovány:

„72 % žen ve službě uvedlo, že musejí více dokládat své kompetence než jejich mužský protějšek (protějšky)“ a „49 % žen ve službě uvedlo, že nejsou placeny stejně jako jejich mužský protějšek (protějšky)“ (SWBL, 5). Existují také důkazy o nenápadné, ale všudypřítomné soutěživosti: „57 % respondentů uvedlo, že muži získávají uznání za své nápady“ a „67 % uvedlo, že je muži na poradách

ženy přerušují nebo mluví přes ně“ (SWBL, 6).

Na základě těchto statistik se 50-75 % respondentek setkala s určitou diskriminací v přímém kontrastu (a někdy i v konfliktu) s muži, po jejichž boku pracují. Tato skutečnost nesvědčí o kultuře respektu k ostatním lidem, natož o víře, která zahrnuje biblickou jednotu a partnerství.

Víra, že Bůh má v úmyslu, aby se lidé vzájemně zodpovídali v péči o o sebe navzájem a o svět, by netolerovala nerovnost, soutěživost nebo kulturu boje o moc - bez ohledu na to, jak jemná je.

ZAMYŠLENÍ NAD SOUČASNOSTÍ

- Jak se církev a okolní kultura shodují v udržování patriarchálních systémů a struktur? Jak váš sbor podporuje egalitářství ve svých strukturách, učení a praxi?
- Jak jsou ženy i muži zraňováni tím, že nechápou příběh stvoření jako příběh moci a hierarchie? Jak ztrácejí ženy i muži, když chybí skutečné partnerství?
- Proč podle vás mnoho křesťanských sborů dává přednost výkladu tohoto příběhu jako modelu moci a hierarchie před příběhem vzájemnosti a milosti?
- Komu prospívá čtení těchto textů jako podpora patriarchátu? Komu by prospělo číst tyto texty jako podporu rovnosti a vzájemnosti?

BUDOUCNOST

Svět kolem nás se rychle mění, ale výzva k odmítnutí podřízenosti žen není novodobou myšlenkou. Cíl vzájemnosti mezi ženami a muži sahá až na počátek, kdy Bůh stvořil *adama* k obrazu svému.

Pokud věříme, že všichni lidé jsou stvořeni s cílem jako odrazem Božího obrazu, pak způsob, jakým se k sobě navzájem chováme, je přímým vyjádřením toho, čemu o Bohu věříme.

Pokud bereme vážně toto základní chápání, nemůžeme praktikovat nadvládu nad žádným člověkem bez ohledu na pohlaví - nebo etnickou příslušnost, schopnosti či jakoukoli jinou lidskou kategorii.

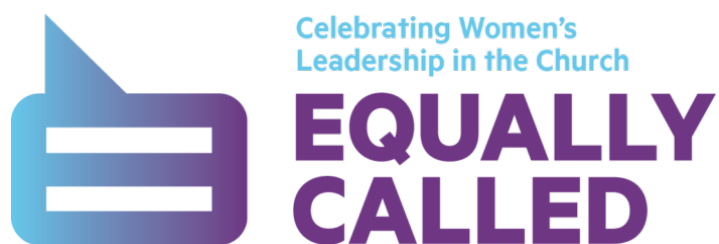
Způsob, jakým čteme a chápeme starověké příběhy o stvoření, má přímý dopad na to, jak se k sobě dnes chováme. Jak tyto biblické prameny, tak náš závazek řídit se jejich vzorem budou mít přímý dopad na způsob, jakým budou příští generace poznávat Boží přítomnost, žít ve vztahu s Bohem a mezi sebou navzájem a zažít Boží volání ve svém životě.

Jako lidé víry a jako sbory věřících můžeme znovu získat vzájemnost a milost Boží dobré zahrady, aby všichni lidé - všichni *adamovci* - mohli kráčet s Bohem, pečovat o zemi a společně se ujmout Božího požehnaného díla.

ZAMYŠLENÍ NAD BUDOUCNOSTÍ

- Co si myslíte o úloze žen a mužů ve světě? Jak se tyto role projevují ve vašem každodenním životě? Ve vaší domácnosti? Ve vaší práci? S jakými vzory jste vyrůstali? Jak jste tyto modely přijali nebo odmítli?
- Jaké pocity se vám vybaví, když si vzpomenete na slovo „patriarchát“? Přijali jste (nebo přijímáte) patriarchát jako realitu („je to tak, jak to je“)? Cítíte se povoláni pracovat na novém modelu vztahů a společnosti? Proč nebo proč ne?
- Jak by se podle vás mohl změnit váš domov, váš sbor, vaše zaměstnání, vaše společenství nebo svět, kdyby plně přijal a uskutečnil Boží záměr vzájemnosti?

- Co pro vás znamená být stvořen k Božímu obrazu (muži i ženy)?

Další lekce Kurzu pro dospělé - Průvodce individuálním studiem:

[Rovnoprávně povolány - Průvodce individuálním studiem 1.](#)

[Rovnoprávně povolány - Průvodce individuálním studiem 2.](#)

[Rovnoprávně povolány - Průvodce individuálním studiem 3.](#)

Rovnoprávně povolány - Průvodce individuálním studiem 4.

Redakce

Ellen Di Giosia, Aaron Weaver, Jeff Huett

Grafický design

Amy C. Cook

Kopírování

Clarissa Strickland, Lauren Lamb

Překlad

Xiomara Reboyras Ortiz

Autoři jednotlivých studijních příruček

Nikki Finkelstein Blair & Jennifer Garcia Bashaw

Autor učebních osnov pro dospělé

Amanda Standiford

Autorka učebních osnov pro mládež

Brittany Stillwell

Autorka učebních osnov pro děti
Kristen Mathis

Tvorba videa
Sema Films

Přispěvatelé videa
Cheryl Moore Adamson, Jennifer Garcia Bashaw, Paul Baxley, Christy McMillin-Goodwin, Caroline Smith, Meredith Stone, Mimi Walker

Tým pro návrh zdrojů
Cheryl Moore Adamson, Jennifer Garcia Bashaw, Ellen Di Giosia, Jay Kieve, Grace Martino Suprice, Brittany Stillwell, Tyler Tankersley

www.cbf.net/equallycalled

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)